

Доценко Л. В.

к.е.н., директор

Американської бізнес програми Бріджес

Коновальчук В. В.

доктор наук Пенсильванського Університету,

керівник відділу досліджень та консультацій

Американської бізнес програми Бріджес

ПРАКТИЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОРАДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РАМКАХ ПРОГРАМИ БРІДЖЕС

В статті розглянуто практичні результати впровадження Американських підходів та технологій у вирощуванні молочного стада на прикладі ферми у Черкаській області, Україна

Ключові слова: новітні технології, впровадження, капіталовкладення, надої, система мотивації

В Україні підвищення продуктивності сільського господарства є предметом жвавого обговорення як серед фермерів так і серед представників влади. Для покращення виробничих показників часто обговорюються питання субсидування різних напрямків виробництва та надання фінансування.

Незважаючи на це по багатьох виробничих показниках українські сільськогосподарські виробники залишаються далеко позаду своїх Європейських та Американських колег. Наприклад, в середньому по Україні надої молока на одну корову становлять 3500-4000 літрів на рік, що в декілька раз менше ніж у Сполучених Штатах та Європі. Врожайність зернових в Україні також в декілька раз нижча ніж в Сполучених Штатах, Канаді та більшості провідних західних держав. Це, в свою чергу, суттєво зменшує потенційний прибуток аграріїв.

В більшості провідних країнах світу покращення виробничої ефективності в сільському господарстві досягається за рахунок проведення досліджень та впровадження нових розробок у виробництво. Тільки в Сполучених Штатах витрачаються мільярди доларів на рік на дослідження та новітні розробки в сфері сільського господарства, практичне впровадження яких дає змогу виробникам постійно покращувати свою ефективність. На жаль, багато з цих нових розробок не доходять до України. Брак знання мов, відсутність інформації про належні інформаційні ресурси та інші фактори перешкоджають багатьом українським виробникам мати постійний доступ до потрібної інформації і знань, практичне використання яких не потребує великих інвестицій.

Наш багаторічний досвід роботи з аграріями в Україні, Білорусії та інших країнах показує, що суттєве покращення виробничих та фінансових показників українським сільськогосподарським виробникам можна досягти за рахунок адаптації кращих світових підходів і методів роботи, що вже роками використовуються в Сполучених Штатах. Хочеться наголосити, що такі новітні методи виробництва не включають використання гормонів або інших речовин, що можуть нашкодити здоров'ю людини або навколишньому середовищу. В багатьох випадках це не потребує суттєвих капіталовкладень, а інколи навіть зменшує витрати.

З метою демонстрації важливості впровадження провідних технологій та можливості робити це без суттєвих капітолакладень, в рамках програми Бріджес ми почали співпрацю з однією з ферм Черкаської області, яка має біля 1750 голів молочної худоби та 3 490 гектар ріллі. Всі ключові спеціалісти ферми відвідали Сполучені Штати по нашій 10-денній програмі «Розвиток молочного скотарства» та після повернення портягом двох років приймали у себе Американських консультантів з різних питань ведення аграрного бізнесу. Найбільш проблемними, а отже і пріоритетними для розвитку і відпрацювання, були визначені питання ветеренарії, відгодівлі, управління стадом, вирощування якісного фуражу та мотивації персоналу. Для розвитку цих напрямків вузькоспеціалізовані Американські експерти в рамках експериментального проекту відвідали ферму, провели навчання персоналу і надали необхідні рекомендації.

Експерт із ветеринарії використовував комплексний підхід для оцінки ефективності виробничої системи, що починається з новонароджених телят і закінчується сухостійними коровами. Завдяки застосуванню сучасних Американських підходів по заміні телиць, корів-первісток, доїльних корів і доїльних систем було покращено загальний стан стада. Були розроблені сучасні протоколи для виявлення та лікування основних захворювань, а також нові профілактичні заходи. Спеціаліст по відгодівлі розробив 6 детальних документів по раціонах годування, які включають: 1) раціони для корів у період лактації, 2) раціони для сухостійних корів, 3) раціони для телят, 4) раціони для молодняка на заміну (включаючи детальні розрахунки в Excel), 5) детальні пояснення та коментарі до раціонів, а також 6) порівняння розроблених раціонів з існуючими раціонами, які застосовуються на фермі.

Фахівець із управління стадом розробив загальні методи управління стадом і надав рекомендації щодо підвищення загальної ефективності та прибутковості молочного стада. При цьому були розглянуті наступні питання: 1) ведення щоденного комп'ютерного обліку роботи як спеціалістів на фермі, так і менеджменту; 2) щоденна та щомісячна постановка конкретних завдань кожному спеціалісту; 3) система забезпечення належного харчування тварин; 4) впровадження системного підходу до відтворення стада та використання сучасних методів штучного запліднення, 5) як правильно доїти корів, 6) організація пологового відділення; 7) значення фуражу; 8) менеджмент та заохочення працівників; 9) робота провідних фахівців як єдиної команди; і 10) стратегічне мислення.

Для покращення якості фуражу агроном і фахівець із ґрунтів провів тренінги, на яких обговорювалися питання правильної посадки культур, норми висіва, норми та строки внесення добрива, тестування ґрунтів, сівозміни, методи підбору гібридів, зберігання силосу і багато інших.

Також, була проведена робота з менеджментом ферми та запропонована система мотивації робітників.

В рамках викладеного вище експертно-консультаційного проекту, Американськими експертами були надані індивідуальні та групові консультації для усіх ключових спеціалістів ферми.

Результатом дворічної роботи програми Бріджес з фермою в Черкаській області стали суттєві покращання виробничих та фінансових показників підприємства:

- 1) середній надій на 1 корову збільшився з 3200 літрів до 6000 літрів при майже незмінних витратах на відгодівлю худоби;
- 2) відсоток хворих корів зменшився,
- 3) зросла кількість якісного фуражу, який тепер ферма може ще й продавати сусіднім господарствам;

4) заробітна плата працівників на фермі зросла в середньому на 12 %, адже було впроваджено систему оплати, при якій кожен отримує додатковий заробіток в залежності від конкретного результату своєї роботи за день;

5) впровадження мотиваційної системи оплати призвело до збільшення продуктивності роботи працівників ферми, що забезпечило додаткові прибутки для підприємства.

Отже, впровадження Американського досвіду у молочному скотарстві дозволяє досягти суттєвих позитивних результатів за досить короткий період часу та при мінімальних капіталовкладеннях. Основа успіху – це чітке дотримання рекомендацій експертів та впровадження такої системи заохочення персоналу, при якій кожен робітник ферми має фінансову мотивацію і зацікавлений зробити якомога більше і якісніше свою роботу, адже його прибуток напряму залежить від щоденних результатів його діяльності.

Summary

The article reviews results of implementation of US methods and technologies in dairy production. A farm in Cherkassy oblast was selected as a model farm